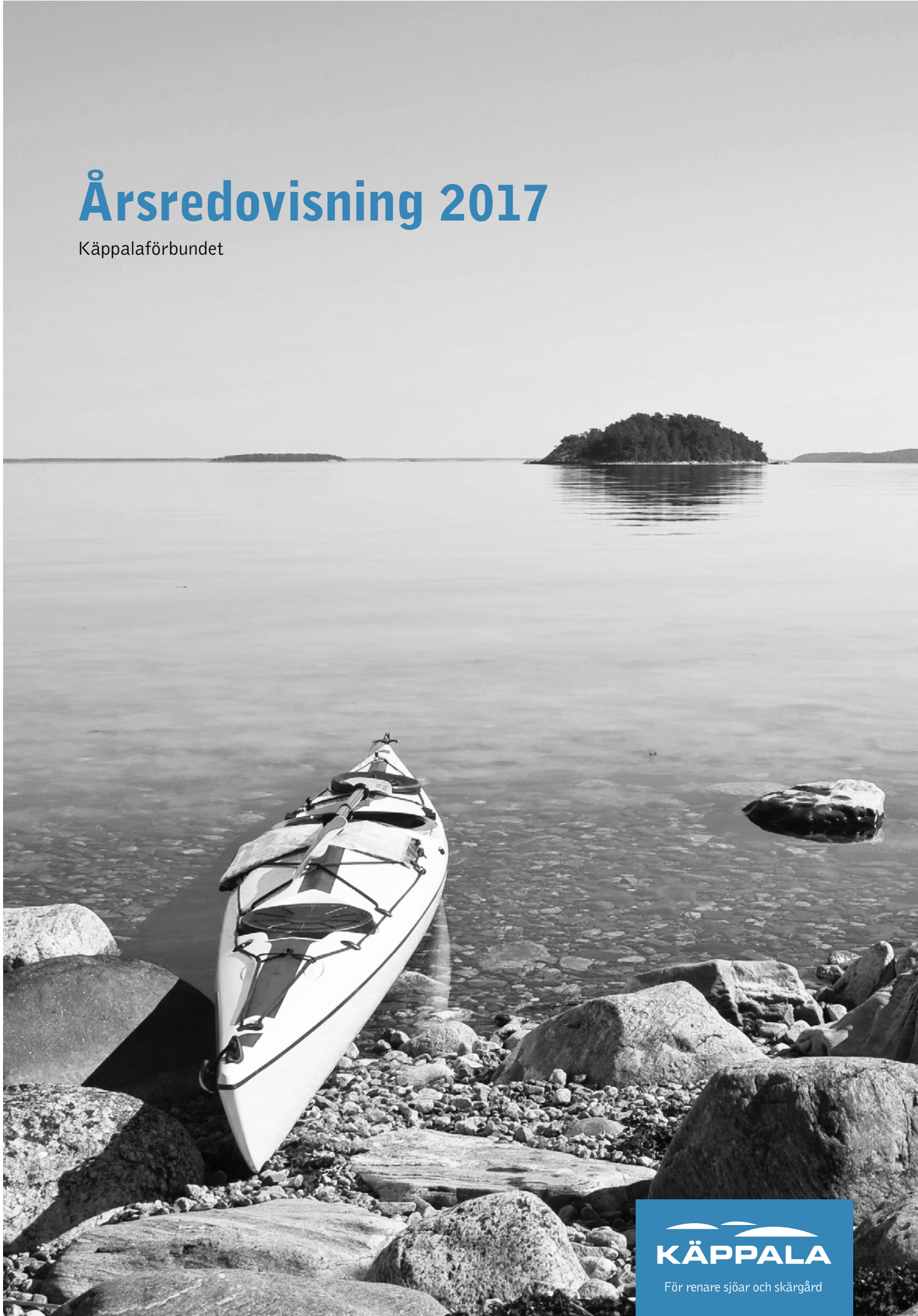

Årsredovisning 2017

Käppalaförbundet

KÄPPALA

För renare sjöar och skärgård

Innehåll

Förvaltningsberättelse 2017	3	Så styrs verksamheten	13
Ägarförhållanden och organisation	3	Käppalaförbundets målarbete	15
Året i sammandrag	5	Uppföljning av de övergripande målen	15
Stabila driftförhållanden	5	Styrelsens förslag till	
Konsekvenser av ett nytt miljö tillstånd för Käppalaförbundet.....	5	resultatdisposition	16
Investeringsplaner och utökad låneram	5	Bilagor till förvaltningsberättelsen	17
Ett projektintensivt år.....	5	Resultaträkning 2017	17
Jämförelser med branschen	7	Balansräkning 2017	18
Forskning och utveckling för att ligga i framkant.....	7	Finansieringsanalys 2017	19
60-årsjubileum och VD-byte.....	7	Noter till resultat- och balansräkning	20
Övriga händelser och aktiviteter rapporterade per avdelning.....	8	Medlemsandelar	25
Resultat och finansiell ställning	9	Budgetuppföljning	26
Personal- och pensionskostnader	10	Kostnadsutveckling 2013–2017	27
Kemikalier, slamomhändertagande och elenergi.....	10	Investeringsprojekt.....	28
Övriga kostnader	10	Revisionsberättelse för år 2017	29
Kapitalkostnader	11		
Intäkter	11		
Balanskravsresultat och redovisning av investeringsreserv	12		
Driftredovisning – budgetutfall per avdelning	12		
Investeringar	13		
Mål för god ekonomisk hushållning	13		
Övrigt	13		

Förvaltningsberättelse 2017

Ägarförhållanden och organisation

Käppalaförbundet är ett kommunalförbund vars medlemskommuner är Danderyd, Lidingö, Nacka, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, och Värmdö.

Ledamöter och ersättare i styrelsen och övriga förbundsorgan redovisas här nedan. Efter de allmänna val

som hölls i september 2014 valdes ett nytt förbundsfullmäktige som hade sitt första sammanträde 2014-12-09. Där utsågs en ny styrelse som tillträdde den 1 januari 2015.

I nedanstående sammanställning redovisas uppgifter som avser förhållandena under 2017.

Förbundsorgan 2017

Förbundsorgan	Ledamöter	Ersättare	Sammanträden 2017
Förbundsfullmäktige	35 st	35 st	3 st
Styrelse	11 st	11 st	7 st
AU (arbetsutskott)	3 st		9 st
Valberedning	3 st	3 st	2 st
Revisorer	3 st	3 st	3 st

Styrelse

Ordförande: Anna Rheyneuclaudes Kihlman, M, Lidingö*

Vice ordförande: Catharina Andersson, S, Upplands-Bro*

Ledamöter

Torsten Sjögren, M, Danderyd
Ronnie Lundin, S, Sigtuna
Anders Ekegren, L, Solna*
Torsten Björnsson, M, Täby
Tomas Franzén, M, Sollentuna
Kenneth Bylund, S, Vallentuna
Ulf Falkenberg, L, Värmdö
Ali Kashefi, S, Upplands Väsby
Eva Närvä-Eickenrodt, M, Nacka (t o m 2017-12-12)
Bo Bergkvist, M, Nacka (fr o m 2017-12-12)

Ersättare

Kjell Rosén, MP, Danderyd
Ulf Weidling, C, Lidingö
Gunnar Balfe, M, Sigtuna
Robin Sjöberg, S, Sollentuna
Hans Ahlgren, L, Täby
Jan-Erik Ek, M, Upplands Väsby (t o m 2017-10-17)
Christine Hanefalk, M, Upplands Väsby (fr o m 2017-10-17)
Fredrik Kjos, M, Upplands-Bro
Leif Bergmark, M, Solna
Bengt-Åke Grip, M, Vallentuna
Anna-Lena Östman, S, Värmdö
Helena Westerling, S, Nacka

* Ingår i arbetsutskottet (AU)

Valberedning

Benkt Kullgard, M, Sollentuna (Ordförande)
Sven Fjelkestam, L, Täby
Jan Jogell, S, Sundbyberg (t o m 2017-10-17)
Thore Nyman, S, Sigtuna (fr o m 2017-10-17)

Ersättare

Lars Rådén, M, Solna
Jonas Uebel, L, Danderyd
Thore Nyman, S, Sigtuna (t o m 2017-10-17)

Revisorer

Revisorer

Bo Klasmark M, Täby
Mikael Zuhr, L, Täby
Björn Lundin, S, Upplands Väsby

Sakkunnig revisor

Anders Rabb, PwC

Revisorsersättare

Kent Hjalmarsson, M, Upplands Väsby
Christer Liss, L, Solna
Herman Brundin, S, Täby (t o m 2017-10-17)
Lars Nordin, S, Täby (fr o m 2017-10-17)

Ledning

Per Manhem, VD (t o m 2017-12-31)
Andreas Thunberg (fr o m 2018-01-01)

Käppalaförbundets styrelse 2017

1. Ulf Falkenberg
2. Anders Ekegren
3. Torsten Björnsson
4. Fredrik Kjos

5. Ulf Weidling
6. Torsten Sjögren
7. Tomas Franzén
8. Kenneth Bylund
9. Kjell Rosén
10. Leif Bergmark

11. Anders Thunberg (VD)
12. Anna Rheyneuclaudes Kihlman
13. Bo Bergkvist
14. Anna-Lena Östman
15. Christine Hanefalk

Frånvarande:

Catharina Andersson
Ronnie Lundin
Ali Kashefi
Bengt-Åke Grip
Gunnar Balfe
Helena Westerling
Robin Sjöberg
Hans Ahlgren

Året i sammandrag

Stabila driftförhållanden

År 2017 var, ur drift- och processperspektiv, ett relativt lugnt år med stabila förhållanden och goda marginaler till utsläppsvillkoren. 53,0 miljoner kubikmeter (51,0 miljoner kubikmeter år 2016) avloppsvatten renades.

Inga bräddningar genomfördes.

Käppalaförbundet fortsatte att vara en nettoleverantör av energi. Under 2017 producerade förbundet 5 GWh mer energi i form av biogas och värme än vad som konsumerades som el (7 GWh år 2016).

Konsekvenser av ett nytt miljötillstånd för Käppalaförbundet

Käppalaförbundet lämnade år 2015 in en ny tillståndsansökan till Länsstyrelsen. Den gäller en utökning av nuvarande tillstånd från 700 000 personekvivalenter (pe) till 900 000 pe. Tillståndsansökan innefattar även en ökad biogasproduktion från dagens 6 till 10 miljoner Nm³ per år och möjligheten att med hjälp av värmepumpar kunna öka leveransen av värme till Lidingös fjärrvärmenät.

I oktober 2015 fick förbundet svar från Länsstyrelsen med ett föreläggande om ett antal kompletteringar. Kompletteringarna skickades in i februari 2016 och i december 2017 kom det slutliga beslutet avseende miljötillstånd från Länsstyrelsens Miljöprövningsdelegation.

I beslutet fastställs betydligt hårdare utsläppsvillkor än i nuvarande tillstånd samt krav på utredningsinsatser avseende läkemedelsrening och mikroplaster. Förbundet har tre år på sig att uppnå de nya kraven vilket förbundet bedömer som alldeles för kort tid för att kunna genomföra de anpassningar som krävs i verkets processer. Beslutet har därför överklagats under 2018 med hänvisning till att tiden att ställa om verket är för knapp. Dessutom överklagades beslutet om utredning av mikroplaster eftersom kostnaderna för sådan forskning inte bör åläggas enskilda organisationers abonnenter i strid mot intentionerna i Lagen om allmänna vattentjänster.

Investeringsplaner och utökad låneram

Under 2015 och 2016 togs en strategisk investeringsplan fram för att redovisa vilka investeringar som fordrades för att klara de nya utsläppsvillkor som förmodades komma. Ett pilotprojekt startades 2017 med ombyggnad av en av elva reningslinjer med den nya teknik som måste införas för att klara utsläppsvillkoren. Pilotprojektet som kommer att genomföras och utvärderas under 2018 ska skapa en stabil grund för den fortsatta investeringsprocessen och ge svar på om vald teknik motsvarar förväntningarna

och också om hur övriga linjer ska byggas om för att nå önskvärda reningsresultat till lägsta möjliga kostnad i ett miljö- och livscykelperspektiv.

Samtidigt inventerades också nödvändiga nyinvesteringar, reinvesteringar och löpande underhållsinsatser. Den strategiska investeringsplanen som löper 15 år framåt i tid visade på ett stort behov av både ny- och reinvesteringar med höjda avgifter som följd av detta. Förbundet är inne i ett investeringsskede motsvarande det som genomfördes i slutet av 1990-talet då verket fördubblade kapaciteten och byggdes om för att klara de då nya reglerna för kväverening. Avgiftsökningen som investeringarna leder till beräknas för den enskilde abonnenten bli cirka 38 kronor per år på en total avgift om cirka 5 800 kronor (Typhus A, år 2016).

Som en följd av slutsatserna i den strategiska investeringsplanen behöver förbundet låna mer pengar och ansökte därför i slutet av 2016 hos medlemskommunerna om att få höja förbundets låneram, från 1,4 miljarder kronor till 2,2 miljarder. Låneramens storlek regleras i förbundsordningen och en ändring av den kräver godkännande från samtliga medlemskommuners respektive kommunfullmäktige. Medlemskommunerna ansåg dock att det krävdes en tydligare process och utökad kommunikation kring denna fråga innan beslut kunde fattas.

En utredning tillsattes därför av några medlemskommuner och denna lämnade ett utlåtande i november. I utredningen fastslås att de föreslagna investeringarna är nödvändiga, välgrundade och effektiva eftersom de utnyttjar Käppalaförbundets anläggningar så långt som möjligt för att hålla kostnaderna nere, men man förordade en uppdelning av låneramshöjningen i två delar för att invänta det kommande nya miljötillståndet och dess effekter.

I december fick Käppalaförbundet besked om nytt miljötillstånd från Länsstyrelsen. Under perioden december till februari godkände samtliga medlemskommuner en del av den utökade låneramen – upp till 1,8 miljarder kronor.

Under 2018 kommer en ny process att startas för ytterligare utökning av låneramen då pilotprojektet har utvärderats och tillkommande investeringar utretts ytterligare, detta i dialog med medlemskommunerna.

Ett projektintensivt år

Käppalaförbundet är inne i en intensiv investeringsperiod. Flera stora projekt var i genomförandefas och ytterligare några projekterades. Hela 254,7 Mkr (186,6 Mkr år 2016) har upparbetats under året i pågående investeringsprojekt. Nedan beskrivs läget i de största pågående projekten.

Anslutning av Österåker och Vaxholm

Ett stort projekt pågår som har som syfte att ansluta Österåker och Vaxholm till Käppalaförbundet och rena dessa kommuners avloppsvatten i Käppalaverket. Överföring av avloppsvattnet är tänkt att ske via sjöledning till Svinninge och vidare i en bergtunnel som ansluts till Käppalaförbundets befintliga avloppstunnel i Karby.

Under 2017 har projektet delvis stoppats i avvaktan på beslut om genomförande efter överenskommelser mellan de berörda parterna. Tillståndsprocessen för projektet löper dock på och ansökan har lämnats in i mars 2017. Svar väntas under senhösten 2018. Några av Käppalaförbundets medlemskommuner tillsatte en utredning av projektet. I början av november presenterades utredningen som i huvudsak stödjer antaganden och slutsatser i Käppalaförbundets projektförslag. Utredningen föreslog dock en annorlunda fördelningsmodell av besparingarna som uppstår. Under 2018 kommer frågan att behandlas vidare av Käppalaförbundets medlemskommuner samt Österåker och Vaxholm. Beslut om avtal mellan parterna för genomförande eller avbrytande av projektet förväntas fattas under 2018.

Ny röt-kammare och anläggning för högflödesrening

En ny röt-kammare byggs för att säkerställa en fortsatt stabil drift och process när det gäller slambehandling och fordonsgasproduktion. Den nya anläggningen för högflödesrening byggs med syfte att kunna snabbrena avloppsvatten vid de tillfällen då flödet in till verket är högre än verket har kapacitet att ta emot. Sprängningsarbetena avslutades under sommaren 2017 varefter olika betongarbeten påbörjades inför installationsarbeten av maskiner, instrument och elutrustning som genomförs under 2018. Anläggningarna beräknas vara klara under 2019.

Renovering av Antuna pumpstation

I Antuna pumpstation i Upplands Väsby pumpas avloppsvattnet upp cirka 20 meter från bergtunneln för att därefter rinna vidare med självfall till Edsberg. Under 2016 påbörjades en renovering av pumpstationen med syfte att modernisera hela anläggningen. Bland annat har anläggningen byggts om så att reglering/utjämnning av flödet genom att dämna i tunneln kan utföras regelmässigt, fasaden rustats upp, all mekanisk utrustning bytts ut och luftreningsanläggningen uppgraderats och effektiviserats. Projektet är beräknat att pågå till mitten av 2018.

Renovering av Långängsstrand

I Långängsstrand i Danderyd finns en anläggning där nödbräddning och reglering av flödet kan ske innan avloppsvattnet leds vidare via en dykartunnel under Lilla Värtan till Spisen på Lidingö. En omfattande renovering

av anläggningen påbörjades hösten 2015 och beräknas vara slutförd våren 2018.

Renoveringsarbetet syftar till att säkerställa funktionerna med bräddning, avstängningsluckor och spolning av tunneln samt att åtgärda tätskikt. Projektet är komplext på grund av att anläggningen renoveras under drift. Under arbetets gång identifierades att man behövde genomföra större betongåtgärder än planerat.

Uppgradering styrsystem

Käppalaverkets befintliga styrsystem, som styr och reglerar all utrustning (maskiner) för avloppsrening, värmesystem och ventilation för avloppsreningsverket och yttre anläggningar (pumpstationer), närmar sig slutet av sin livslängd. Under 2016 inleddes därför ett projekt för att uppgradera systemet och därmed säkerställa driften av anläggningen för de kommande 15–20 åren. Uppgraderingen är uppdelad i etapper och projektet beräknas vara slutfört under 2019.

Under 2016 och 2017 genomfördes den första etappen i projektet vilket innebar att tre av tolv äldre systemdelar moderniserades till den senaste tekniken. Övriga delar kommer att uppgraderas i kommande etapper. Parallellt med den första etappen utarbetades en ny standard för styrsystemet. Standarden är en del i att säkerställa en enhetlig funktion på verket och kommer att underlätta vid kravställning av framtida uppgraderingar och utbyggnader av styrsystemet. Etapp 1 avslutades 2017 till en lägre utgift än kalkylerat.

Ombyggnad av renshantering och förluftningskanaler

Befintlig anläggning för renshantering och sandtvätt, det första steget i reningsprocessen där allt grövre material i avloppsvattnet sorteras ut, behöver bytas ut och moderniseras. Nya rens-galler, sandtvättar, transportskruvar och renstvättar ska därför installeras. Under denna anläggning finns förluftningskanaler där avloppsvattnet ska luftas så att korrosiva gaser inte följer med in i resterande delar av reningsverket. Betongen i kanalerna är kraftigt korroderad och i akut behov av renovering. Dessa arbeten påbörjades 2017 och beräknas vara klara i början av 2019.

Värme från utgående renat avloppsvatten

Ett projekt som drivits mellan 2014–2017 berör möjligheten att i samverkan med Fortum Värme AB (Stockholm Exergi AB) utnyttja den värme som finns i det renade avloppsvattnet för att genom värmepumpar överföra energin till fjärrvärmenätet. Ett delvis EU-finansierat projektförslag togs fram i samarbete mellan parterna om en sådan anläggning på Käppalaverket som också kompletterades med stödvärmepannor. Anläggningen skulle självständigt kunna täcka hela Lidingös behov av fjärrvärme. I slutfasen blev dock investeringen

inte realiserbar för fjärrvärmeproducenten när man räknat in utgifter bland annat för utökad elkraftinfrastruktur och ledningsomläggningar varför projektet lades ned i slutet av 2017.

Käppalaförbundet fortsätter dock arbetet med att försöka finna alternativa lönsamma och miljömässigt attraktiva användningsområden, internt eller externt, för värmen i det renade avloppsvattnet.

Jämförelser med branschen

Under året har Käppalaförbundet liksom tidigare år jämfört Käppalaverkets reningseffektivitet med andra avloppsreningsverk. I dagsläget redovisar Käppalaverket den högsta effektiviteten (kostnad per volym avskild substans) av dessa verk.

Forskning och utveckling för att ligga i framkant

Käppalaförbundet är en betydelsefull aktör i VA-Sveriges forskningssamhälle och deltar i eller driver ett stort antal forsknings- och utvecklingsprojekt. Under 2017 drevs över 13 utvecklings- och forskningsprojekt av olika storlek och omfattning i förbundets regi.

Under 2017 fortsatte projektet SIMFRAM som fokuserat på framtida reningskrav i SIMFRAM 2.0. Projektets fortsättning inriktar sig på att simulera hur tillskottsvatten påverkar Käppalaverket. Projektet leds av IVL och i samarbete med Henriksdals reningsverk och Kungsängsverket i Västerås. Projektet syftar även till att fastställa olika kolkällors LCA-avtryck¹. Detta är högst aktuellt för Käppalaförbundet då det nya miljötillståndet innebär att extern kolkälla måste tillsättas i den utvecklade reningprocessen.

Ett annat stort forskningsprojekt där Käppalaförbundet deltar är det treåriga HÅVA-projektet ("Hållbarhetsanalys av värmeåtervinning ur avloppsvatten") som utreder värmeåtervinning från avloppsvattnet. Under senare år har intresset för denna teknik ökat och förbundet anser det nödvändigt att utreda effekten på reningsverket och hur detta bäst kan göras ur ett samhälls- och livscykelperspektiv, så kallad LCA-analys. Många olika faktorer påverkar utfallet t ex tekniska, termodynamiska och politiska, varför ett helhetsgrepp är nödvändigt att utreda för att kunna vägleda förbundets ägare kring vad som är bäst ur miljö- och kostnadssynpunkt. Även i detta projekt kommer dynamiska datormodeller att användas. Projektet finansieras av Formas, Käppalaförbundet, Sweden Water Research och Tekniska Verken. Projektledare är Sveriges Tekniska Forskningsinstitut och akademisk

part Lunds Universitet. Utöver VA-branschen deltar också ett mycket stort antal intressenter från fastighetsbranschen som vill få vägledning i frågorna.

Ombyggnationen av linje 11 (Pilotprojektet) slutfördes under 2017. De nya utsläppsvillkoren i miljötillståndet (kväve, fosfor och BOD) gör att Käppalaförbundet kommer att behöva förändra reningprocessen. I januari 2018 påbörjades försöksdriften som behandlar avloppsvatten från ca 60 000 pe. Under 2018 förväntas pilotlinjen ge svar på de olika design- och optimeringsfrågorna.

Under 2017 har Käppalaförbundet också testat, för branschen, nya tekniker och produkter i olika laborativa försök gällande fosforavskiljning och förbättrade slamavvattningssegenskaper.

Under kommande år förväntas den nya slamförordningen implementeras vilket troligen ställer skärpta krav på slamkvaliteten. Käppalaförbundet har under 2017 initierat en utredning för att utreda vilken slambehandlingsmetod som är bäst lämpad beroende på vilka krav som kommer. Det finns i dagsläget två huvudvägar att gå; antingen kan Käppalaförbundet fortsätta att sprida slammet men med hygienisering som en extra process, eller förbränna det. De olika teknikerna inom varje möjligt alternativ kommer att utvärderas från ett LCA-perspektiv för att försöka hitta den bästa lösningen anpassad till Käppalaförbundets förutsättningar och behov. Utredningen kommer att vara bred då kraven ännu inte är fastställda.

60-årsjubileum och VD-byte

Under 2017 firade Käppalaförbundet 60-årsjubileum eftersom förbundet bildades 1957. Jubileet genomfördes den 6 september då inbjudna gäster och personal fick delta i ett seminarium med tema läkemedelsrester och mikroplaster. Efter seminariet bjöd förbundet på lunch och ordförande berättade tillsammans med VD om Käppalaförbundets historia och framtid.

Under våren beslutade Per Manhem, efter 17 år som VD, att gå i pension vid årsskiftet. Styrelsen, genom AU, påbörjade då en extern rekryteringsprocess som avslutades i december då styrelsen enhälligt beslutade att erbjuda Andreas Thunberg befattningen som VD från den 8 januari 2018. Andreas Thunberg har arbetat på Käppalaförbundet i över tio år och har under de senaste åren varit produktionschef.

1. **Livscykelanalys** eller Life Cycle Assessment (LCA) är en metod för att åstadkomma en helhetsbild av hur stor den totala miljöpåverkan är under en produkts livscykel från råvaruutvinning, via tillverkningsprocesser och användning till avfallshantering, inklusive alla transporter och all energiåtgång i mellanleden.

Övriga händelser och aktiviteter rapporterade per avdelning

Kommunikationsavdelningen

Hösten 2017 återupptogs studiebesöksverksamheten efter att ha legat nere i ett och ett halvt år under tiden sprängningsarbeten pågått vid verket. 2 110 besökare togs emot.

Avdelningen har tagit fram en treårsplan för perioden 2018–2020 för kommunikation riktad till allmänheten i medlemskommunerna. Kommunikationsaktiviteterna riktas in på att försöka minska förekomsten av skräp och fett i avloppsvattnet.

Miljö- och kvalitetsavdelningen

Lagefterlevnadsrevision med fokus på miljö samt ISO 14001-revision genomfördes av externa revisorer med bra resultat. Det innebär att verksamheten är fortsatt certifierad enligt miljöledningssystem ISO 14001.

Interna revisorer har genomfört fyra revisioner med fokus på miljö och arbetsmiljö vilket är en grundförutsättning för att systematiskt förbättra arbetsrutiner och processer.

För en effektivare hantering av BOD-analyser (organiskt material) har laboratoriet införskaffat ett nytt automatiserat instrument. Detta ökar effektiviteten vilket inte minst är viktigt under det pågående pilotprojektet i verket.

Laboratoriet har även klarat fortsatt ackreditering enligt ISO 17025 och i samband med detta även metodackrediteringen för BOD-analysen med det nya instrumentet.

Uppströmsavdelningen

Avdelningen har fokuserat på effektivisering av provtagningar. En fast provtagare som ska kunna hjälpa avdelningen att tidigt spåra eventuella utsläpp av oönskade ämnen i inkommande avloppsvatten har installerats i pumpstationen i Edsberg. Fler fasta provtagare med fjärravläsning kommer att installeras i tunnelsystemet under de närmaste åren.

Utökade prover har tagits och analyserats i fyra kommuner i en rullande tillsynsplan. Avdelningens medarbetare har också medverkat i en industriområdesinventering i Rosendal.

Projektavdelningen

Förbundets projektmodell har setts över med förtydliganden avseende beslutspunkter, befogenheter,

uppföljningsrutiner med mera. Se i övrigt under ”Ett projektintensivt år”.

Resursutvinningsavdelningen

Avdelningen har arbetat med fortlöpande arbete avseende slamstrategin och förberett upphandlingar av lagringsytor hos enskilda jordbrukare och större slamlagringsplatser. Bevakning av nya tekniska metoder för näringsåtervinning från slam har genomförts kontinuerligt samt utveckling av verktyg för att kunna genomföra LCA-analyser av de olika metoder som kan komma att bli alternativ till nuvarande slamstrategi.

Käppalaförbundets slamproduktion är certifierad enligt Svenskt Vattens certifieringssystem Revaq. Extern revision genomfördes under året vilket resulterade i fortsatt certifiering.

På energisidan har fokus legat på att i samverkan med externa aktörer hitta avsättning för värmen i det renade avloppsvattnet. Ett projekt har också initierats för att inventera behov och utbud av olika energikällor i verksamheten för att säkerställa en långsiktig, ekonomiskt fördelaktig och stabil användning av energiprodukter.

Avdelningen för verksamhetsstöd

Ett nytt system för bergskommunikation med en ny växelfunktion har installerats. Systemet gör det möjligt att använda mobiltelefoner och datakommunikation i samtliga anläggningsdelar vilket också medfört att larm- och positioneringssystem införts som ökar säkerheten för medarbetare och entreprenörer i anläggningarna.

Kanslifunktionen har gått igenom dokumenthanteringsrutinerna i organisationen samt förberett införandet av den nya Dataskyddsförordningen (GDPR) som börjar gälla i maj 2018.

Produktionsavdelningen

Samtliga enheter har varit engagerade dels i de normala driftprocesserna men också i de investeringsprojekt som genomförs. Eftersom de flesta projekten genomförs i driftmiljö där normala funktioner inte får påverkas krävs nära samarbete med projektavdelningen och extra lösningar löpande under projektens gång. En del planlagda underhållsprojekt har därför fått skjutas upp eller omdisponeras på grund av resursbrist.

Resultat och finansiell ställning

Årets resultat uppgår till 0,9 Mkr (5,1 Mkr). Budget var -2,1 Mkr. Huvudorsaken till överskottet mot budget är att cirka 28,1 Mkr avvikit mot budget fördelat på olika intäkts- och kostnadsposter som kommenteras här nedan. En investeringsfondering har genomförts med 25 Mkr. Utan denna jämförelsestörande post skulle resultatet ha uppgått till 25,9 Mkr (25,1 Mkr).

Den avsättning för investeringar på sammanlagt 25 Mkr som gjorts avser investeringen i ett nytt styrsystem för anläggningen som genomförs under 2018–2019. En första etapp av arbetet är genomförd och avslutad 2017. Genomsnittlig avskrivningstid för systemen är beräknad till cirka 15 år.

Fondering av kommande investeringar i syfte att jämna ut avgiftsuttaget är tillåtet enligt VA-redovisningen förutsatt att investeringarna tas i drift inom kort tid och gynnar hela VA-kollektivet. Upplösning av fonden sker sedan i samma takt som anläggningarna avskrivs.

En utredning har initierats under 2017 som avser att klarlägga möjligheten för Käppalaförbundet att tillämpa de speciella reglerna avseende VA-redovisning och dess konsekvenser för förbundet. Skulle regelverket följas fullt ut (som det görs i medlemskommunerna) borde inte förbundet redovisa något resultat alls. Ett positivt resultat skulle betraktas som en skuld till VA-kollektivet. Motivet till att ändå redovisa ett resultat är kopplat till att inflationssäkra det egna kapitalet i förbundet.

Käppalaförbundets revisorer har påpekat att detta måste utredas eftersom den tillämpade metoden kan innebära att vinstmedel tillhöriga VA-kollektivet ackumuleras i förbundet. Huvudfrågan är egentligen om Käppalaförbundet ska tillämpa en strikt kommunal redovisning som då skulle ske utan möjlighet att reservera vinstmedel för framtida bruk eftersom förbundet inte har några skatteintäkter, eller om VA-redovisningen ska tillämpas helt och hållet vilket i så fall medför att resultatet alltid ska återföras inom tre år till kommunernas VA-verksamhet.

Avskrivningarna stiger i takt med att nya anläggningar tas i bruk då Käppalaförbundet just nu befinner sig i en intensiv investeringsfas. Kapitalkostnaderna kommer således att stiga under de kommande åren trots låga räntelägen och goda villkor på kreditmarknaden. Det genererade överskottet kommer att behövas för att balansera framtida kostnadsökningar beroende på tillväxt och nyinvesteringar. Kostnaden per personekvivalent förväntas dock inte påverkas i lika hög grad av detta eftersom fler delar på de kostnader som tillkommer när kapacitetsinvesteringar genomförs.

I nedanstående tabeller och diagram redovisas vissa kostnadsposter mer ingående. Dels redovisas utfallet gentemot budget, dels gentemot föregående års utfall.

Det höga initiala resultatet gentemot budget beror främst på följande orsaker (se tabell nedan):

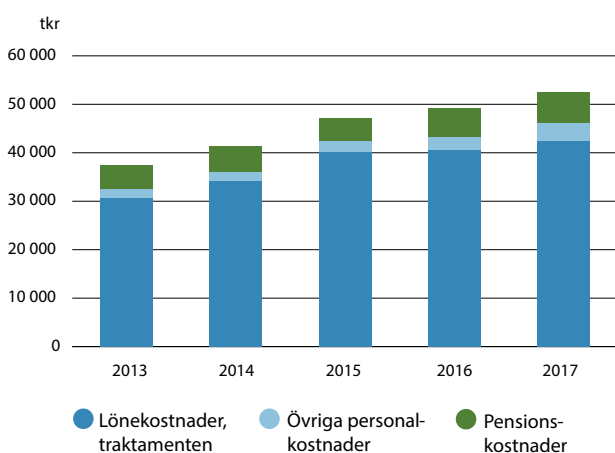
	BUDGET 2017 (tkr)	%	UTFALL 2016 (tkr)	%
AVVIKELSER PER KOSTNADSSLAG MOT:				
Främmande tjänster	-584	-2,1 %	5 281	24,4 %
Energikostnader	-2 138	-8,0 %	528	2,0 %
Slamomhändertagande	-1 385	-7,2 %	-92	-0,5 %
Personalkostnader	-9 339	-15,1 %	3 295	6,7 %
Avskrivningar	-9 499	-13,5 %	-8 253	-15,0 %
Räntenetto	-881	-8,3 %	-768	-7,3 %
Totala kostnader	-23 587	-9,6 %	-508	-0,2 %
AVVIKELSER PER INTÄKTSSLAG MOT:				
Intäkter energi	4 521	15,7 %	3 025	10,0 %
Intäkter övrigt	-90	-1,8 %	-2 820	-37,1 %
Totala intäkter	4 441	13,2 %	284	0,8 %

Personal- och pensionskostnader

Antalet tillsvidareanställda vid årets slut var 56 (56) personer. Medelantalet anställda under 2017 var 63 st (63 st). Åtta nya medarbetare har anställts och sex personer har slutat sin anställning under 2017, vilket är en ovanligt hög personalomsättning jämfört med tidigare år.

Personalkostnaderna budgeterades för 65 årstjänster men uppgår endast till 56 tillsvidareanställda vid årets slut. En rad vakanser jämfört med budget kvarstår således vilket förklarar över hälften av budgetöverskottet. Den andra hälften förklaras av en felbudgetering där en extra månadslön av misstag lades in för samtliga budgeterade befattningshavare. Personalkostnaderna har totalt ökat med nästan 3,3 Mkr mellan 2016 och 2017 medan kostnaderna för löner och ersättningar (exklusive löneomkostnader) minskat med 0,6 procent. Förklaringen till detta ligger i de höga rekryteringskostnaderna under året för att täcka vakanserna. Tyvärr har förbundet ännu inte nått bemanningsprognoserna trots de ökade insatserna vilket kan förklaras med den överhettade marknaden i Stockholmsregionen för de tjänster som efterfrågas.

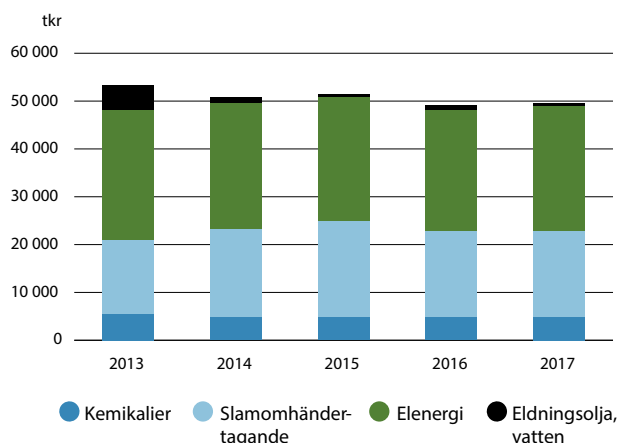
Personalkostnader 2013–2017

Sjukfrånvaron ligger på en stabilt låg nivå, 2,43 procent (2,55 procent). 18 procent (33 procent) av sjukfrånvaron är klassificerad som långtidssjukfrånvaro för ett fåtal befattningshavare. Pensionsmedelförvaltning redovisas i separat not. Alla pensionsmedel återlånas i verksamheten.

Kemikalier, slamomhändertagande och elenergi

Volymberoende kostnader 2013–2017

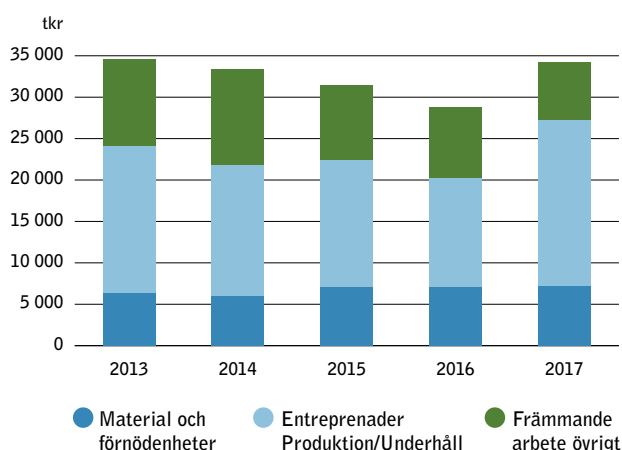
De volymberoende kostnaderna är 2017 något högre än 2016 främst beroende på de högre flödesvolymerna under senhösten.

Elenergikostnaden var över 2 Mkr lägre än budgeterat på grund av lägre prisnivåer och volymer än budgeterat. Volymer budgeterades högre 2017 eftersom de stora bergsprojekten förväntades dra mycket elenergi.

Käppalaförbundet säkrar elpriserna löpande för att utjämna fluktuationerna i pris vilket varit en lyckad strategi under året. Eldningsoljan är nu helt utfasad och ersatt av värmepumpar och gas.

Övriga kostnader

Övriga kostnader för drift 2013–2017

I de övriga kostnaderna för driften ingår främst underhållskostnader som materialinköp och inköp av olika entreprenader som berör drift och underhåll av förbundets anläggningar. Dessa kostnader kopplas till livslängden på komponenter och säkras genom under-

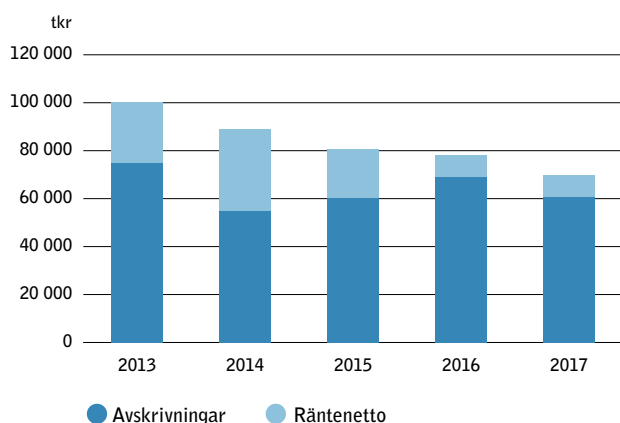
hållsplanering och lämplig reinvesteringstakt. 2017 års entreprenadkostnader kopplade till drift och underhåll överstiger föregående års kostnader med 6,8 Mkr och budget med över 4 Mkr. Dessa kostnader är delvis kopplade till de stora investeringsprojekten utan att vara direkt hänförliga till dem. Dels berör de åtgärder för att säkerställa en kontinuerlig drift av anläggningarna dels utgörs de av åtgärder som tidigareläggs eller upptäcks i samband med projektgenomförandet. Tidigareläggningar av åtgärder motiveras i huvudsak av att det då blir kostnadseffektivt att utföra dem med hänsyn tagen till framtida ställtider.

I investeringsprojekten finns medel avsatta för redundans och omledningar och de bokförs som en del av projektutgiften. I vissa fall måste dock dessa åtgärder också kompletteras med andra åtgärder för att garantera en kontinuerlig drift.

Övriga konsultinsatser ligger ca 4 Mkr under budget vilket gör att avvikelserna mot budget totalt sett för konsult/entreprenadarbeten blir relativt liten.

Kapitalkostnader

Avskrivningar och räntenetto 2013–2017

Kapitalkostnaderna har generellt sett sjunkit de senaste fem åren trots att upplåningen varit stigande under det senaste året. Räntekostnaderna har successivt sjunkit i och med att räntenivåerna blivit lägre och äldre bundna lån ersatts med kortare löptider. Samtidigt har nyinvesteringarna som gjorts under de senaste åren medfört högre avskrivningar.

Under året har ett enskilt lån på 200 Mkr förfallit till betalning och ersatts av ytterligare ett obligationslån som löper på fem år. Obligationerna har ställts ut på marknaden till förmånligare villkor för Käppalaförbundet än vid traditionell bankfinansiering. Det ger Käppalaförbundet en bredare bas i framtiden för olika finansieringslösningar vilket påverkar både finanskostnaden och tillgången till kapital positivt.

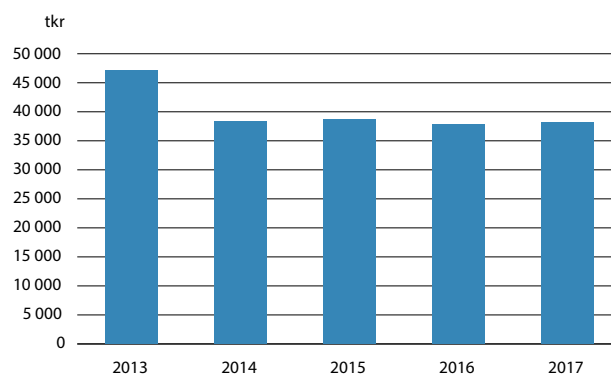
De stora investeringar som just nu pågår skapar ett behov av nyupplåning. Under 2017 har förbundet ökat sin låneskuld med 179 Mkr (114 Mkr). Genom en aktiv portföljhantering och en fortsatt låg räntenivå har den momentana genomsnittsräntan vid årets slut kunnat sänkas till 0,49 procent (0,79 procent). Samtidigt har det negativa marknadsvärdet på de utestående derivaten ökat från -10,3 Mkr till -15,2 Mkr bland annat på grund av marknadens utveckling och tillämpningen av en något mer långsiktig räntesäkringsstrategi i enlighet med styrelsens årliga riskmandatsbeslut.

Årets avskrivningar ligger 9,5 Mkr under budgeterade kostnader. Orsaken är att flera stora investeringsprojekt fördröjts under genomförandet vilket inte var möjligt att förutse vid budgeteringstillfället. I samband med bokslutet 2016 genomfördes också en övergång från progressiv avskrivningsmetod till linjär avskrivning på anläggningarna som benämns HD1 och HD2. Dessa anläggningar avser den stora investering som slutfördes under 1990-talets senare del där verket dubblade sin volym och införde kväverening (Käppala 2001). Omläggningen till en rak avskrivning medför avsevärt lägre avskrivningar under kommande år. Den ändrade redovisningsprincipen var inte planerad då budgeteringen genomfördes för verksamhetsåret 2017.

Under året har en strategisk investeringsplan uppdaterats med olika scenarier för framtiden. Investeringsnivån påverkas dels av reinvesteringsbehovet då många av anläggningarna som uppfördes på 1960-talet nu måste renoveras, dels av nyinvesteringsbehov som är kopplat till kapacitets- och kvalitetsökningar. Det i sin tur beror på befolkningsökning och de tillståndskrav som fastställs för verksamheten i det nya miljötillståndet. Förbundet kommer att befinna sig i en intensiv investeringsfas de närmaste sju åren för att kunna nå dessa krav.

Intäkter

Intäkter exklusive kommunavgifter 2013–2017

Intäkterna är i stort sett oförändrade totalt sett jämfört med föregående år men är 4,4 Mkr högre än budgeterat. Differensen mot budget består nästan uteslutande av

fordonsgasintäkter där 2 Mkr i en prisdifferensreserv upplöstes och ökade intäkterna under året. Prisdifferensreserven upplöstes då avtalet med SL om fordonsgasleveranser omförhandlades. Tidigare gjordes preliminära faktureringar till SL som först ett halvår efter årsskiftet kunde fastställas efter att prisnivån bestämts med hänvisning till olika energiprisindex. Från och med 2017 används i stället en fördröjd prisjusteringsmodell som gör det möjligt att budgetera och fakturera med fasta priser under en tvåårsperiod. Därmed kan reserveringen upplösas 2017.

De ytterligare 2 Mkr som avviker från budget är hänförliga till volym- och prisnivåer som överskridits under året jämfört med kalkylerade värden.

Intäktsnivån är trots detta jämförbar med 2016 års totalsumma. Det beror i huvudsak på att förbundet under första kvartalet 2016 också behandlade en del avloppsvatten från Järfälla kommun på grund av temporära renoveringsarbeten i kommunen.

Balanskravsresultat och redovisning av investeringsreserv

Årets balanskravsresultat uppgår till 0,9 Mkr (5,1 Mkr). Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser intjänade före 1998 är 7,6 procent (8,5 procent)

vilket innebär att den ligger kvar på en nivå i linje med målsättningen för förbundet som är 7–10 procent. Anledningen till att soliditeten minskar trots ett positivt resultat är att såväl balansräkningens tillgångs- som skuldsida ökar mer än den relativa andelen eget kapital eftersom både tillgångar och lån ökar med den höga investeringstakten.

Käppalaförbundet behöver ett stabilt eget kapital för att klara eventuella resultatförsämringar utan att ta till akuta sparåtgärder som kan drabba såväl reningskvaliteten som det framtida avgiftsuttaget. Detta är speciellt viktigt eftersom det redan i dagsläget är känt att förbundet inte kan klara sina kommande kapitalkostnader utan att höja avgifterna de närmaste åren på grund av de stora investeringar som genomförs.

Driftredovisning – budgetutfall per avdelning

Budgetföljsamheten har tidigare år varit god medan det för 2017 är relativt stora differenser inom avdelningarna. Differenserna är huvudsakligen beroende av personalkostnadsförändringar som förklaras med fortsatta vakanser och tekniska felbudgeteringar. I huvudsak har avdelningarna genomfört sina verksamhetsplaner med vissa neddragningar som kan kopplas till personalsituationen.

DRIFTBUDGET (tkr)	BUDGET HELÅR 2017	UTFALL HELÅR 2017	ÖVERSKOTT UNDERSKOTT	ÖVERSKOTT UNDERSKOTT %	UTFALL HELÅR 2016
Verksamhetsstöd	-23 221	-23 204	17	-0,1 %	-21 758
Kommunikation	-4 075	-3 110	965	-23,7 %	-3 618
Miljö och kvalitet	-9 561	-8 026	1 535	-16,1 %	-8 234
Uppströmsarbete	-5 220	-2 987	2 233	-42,8 %	-4 099
Resursutvinning	-23 813	-20 903	2 910	-12,2 %	-20 205
Projekt	-9 413	-6 010	3 403	-36,2 %	-7 003
Produktion	-89 701	-87 558	2 143	-2,4 %	-78 350
	-165 004	-151 798	13 206	-8,0 %	-143 267

Investeringar

PÅGÅENDE INVESTERINGAR (tkr)	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde IB	243 343	79 849
Investeringar i avloppsreningsverket	68 070	138 560
Investeringar i yttre anläggningar	186 294	46 291
Övriga investeringar	358	1 769
Årets nettoinvesteringar	254 722	186 620
Summa pågående arbeten	498 065	266 469
Årets aktiveringar	-26 063	-23 126
Akkumulerat anskaffningsvärde UB	472 003	243 343

Under 2017 investerades rekordhöga 254,7 Mkr (186,6 Mkr) i de olika investeringsprojekten. Projekt som avslutades uppgick till 26,1 Mkr.

Överskottet mellan beslutade budgeterade investeringar som pågår och avslutade investeringar uppgår till 262,3 Mkr (558,3 Mkr) som föreslås omfördelas till kommande verksamhetsår. En översyn har genomförts av investeringsprojekten och budgeterade investerings-

Så styrs verksamheten

Käppalaförbundets verksamhetsstyrning baseras på den traditionella modellen där det strategiska arbetet utgör planeringsdelen och genomförandet ligger i den operativa delen. Det strategiska arbetet ägs och drivs av förbundets fullmäktige, styrelse och ledning i samverkan medan genomförandet sker i organisationen enligt befintliga processer och handlingsplaner som tas fram för att stödja de strategiska planerna.

Den strategiska delen består av uppdrag, vision, övergripande mål samt strategier och påverkas ständigt av omvärldens utveckling, krav och förväntningar. Detta kan vara demografi, kunder och andra intressenter och speglas i bland annat konjunktur och legala krav.

Käppalaförbundets uppdrag är att *"omhänderta och rena medlemskommunernas avloppsvatten"*.

Under 2017 genomförde Käppalaförbundets styrelse i samverkan med förbundets ledningsgrupp en revision av den omvärldsanalys som låg till grund för arbetet med att ta fram en ny vision och nya övergripande mål. Strategier och handlingsplaner för att uppnå de övergripande målen och leda förbundet närmare visionen har därefter tagits fram av ledningsgruppen. Ett antal nyckeltal har också definierats för uppföljning av övergripande mål, strategier och handlingsplaner. Nyckeltalen revideras årligen och följs upp och rapporteras till styrelsen kvartals- och årsvis.

projekt som inte förväntas starta inom två år har avslutats och förs inte över till kommande år.

I årsredovisningens tabelldel finns detaljerade uppgifter om investeringarna under 2017.

Mål för god ekonomisk hushållning

Förbundsfullmäktige har angett ett antal finansiella mål för god ekonomisk hushållning i enlighet med kommunallagens direktiv.

Enligt kommunallagen ska också verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning fastställas. Under rubriken "Käppalaförbundets målarbete" här nedan redovisas också de mer specifika finansiella målen.

Övrigt

För mer information avseende räkenskaper och verksamhetsutfall hänvisas till bifogade resultat- och balansräkningar, finansieringsanalys och noter.

Förbundets vision *"Rent avloppsvatten och rena resurser"* ger en ideal bild av kvaliteten på inkommande och utgående avloppsvatten samtidigt som den förmedlar att reningsprocessen både nyttjar och producerar rena resurser.

De övergripande målen, med tillhörande strategier, är:

Minskad negativ miljöpåverkan

- Minska mängden tillskottsvatten
- Sänka koldioxidfotavtrycket
- Öka kunskap och påverka beteende hos målgrupperna i medlemskommunerna

Stabil ekonomi

- Effektivisera projektportföljstyrning
- Utveckla en långsiktig finansieringsstrategi

Effektivt resursutnyttjande

- Utveckla en hållbar återföring av växtnäringsämnen
- Öka energiutbytet från avloppsvatten
- Utveckla regionala samarbeten

Driftsäker anläggning

- Hög anläggningstillgänglighet

Säker och attraktiv arbetsplats

- Säkerheten först
- Behålla och attrahera kompetenta medarbetare

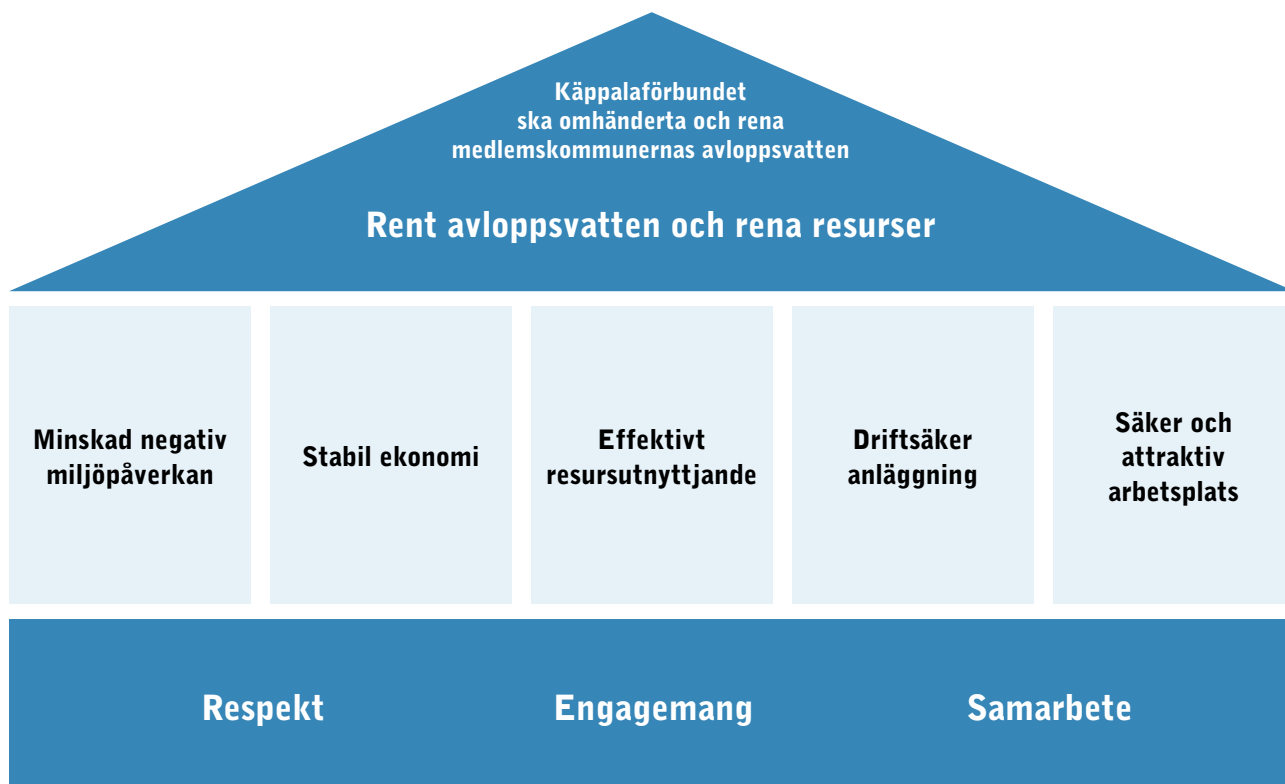

Förbundet tar årligen fram en övergripande verksamhetsplan som är ett styrande dokument för verksamheten.

Kopplingen mellan mål, strategier, aktiviteter och handlingsplaner samt nyckeltal.

Käppalaförbundets strategiska plattform kan illustreras i form av ett "Käppalahus" där fundamentet består av förbundets värderingar: respekt, engagemang och samarbete.

Miljötillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för Käppalaförbundets verksamhet och övervakar att förbundet följer tillståndsvillkoren och relevanta föreskrifter enligt miljöbalken. Länsstyrelsen har hittills aldrig haft några allvarliga anmärkningar på verksamheten. Villkoren i miljötillståndet har uppfyllts, i de flesta fall med god marginal.

Käppalaförbundets målarbete

I september 2016 fattade förbundets styrelse beslut om den nya målmodell som beskrivs under rubriken "Så styrs verksamheten". Målpufföljningen i årsredovisningen för 2017 bygger på budgeten för 2017 som utformats efter den nya målmodellen.

Uppföljning av de övergripande målen

Nedanstående nyckeltal har tagits fram för att löpande följa upp verksamheten:

NYCKELTAL	ENHET	MÅL 2017	ÅRSMEDEL	KOMMENTAR
MINSKAD NEGATIV MILJÖPÅVERKAN				
BOD ₇ -halter i utgående vatten	mg/l	≤ 2	2	
Fosforhalter i utgående vatten	mg/l	≤ 0,2	0,2	
Kvävehalter i utgående vatten	mg/l	≤ 9,0	8,8	
Kopparhalt i utgående slam	mg/kgTS	≤ 466	508	Målvärde lägre än Revaq-krav
Kadmiumhalt i utgående slam	mg/kgTS	≤ 0,74	0,72	
Totalt CO ₂ fotavtryck uttryckt som CO _{2e}	ton/år	≤ 19 361	18 145	
CO _{2e} /pe	kg	≤ 30,5	26,2	
CO ₂ fotavtryck N-rening	kg/kg avskiljd N	≤ 10,2	10,4	
CO ₂ fotavtryck P-rening	kg/kg avskiljd P	≤ 62,9	63,0	
STABIL EKONOMI				
Avvikelse budget vs utfall	% av omsättning	< 5,0 %	1,4 %	
Självfinansieringsgrad (avskrivningar/nettoinvesteringar)	%	30	24	Målvärde baserat på budget
Utvecklingskostnader i förhållande till omsättningen	%	≥ 1,0	0,8	Högre energiintäkter
Utfall mot beslutad investering (slutkostnad/investeringsbeslut)	%	< 20	15	* + 15 % på två större projekt
Soliditet (inkl ansvarsförbindelse)	%	7-10	8,3	
Skuldsättningsgrad	%	< 90,0	88,6	
EFFEKTIVT RESURSNYTTJANDE				
Andel slam till åkermark	%	> 75	100	
Nettokostnad per omhändertagen volym	Kr/m ³	< 4,5	3,5	
Fordonsgasproduktion	miljoner m ³ /år	≥ 4,1	4,2	
Fordonsgasleverans	% av total produktion	≥ 95	95	
Nettokostnad/pe	Kr/pe	< 320	265	
Polymerförbrukning	g/kg TS	≤ 12	13	
Energi balans kWh-ut/kWh-in	%	≥ 118,5	114,0	
Elförbrukning	kWh/m ³ renat vatten	< 0,70	0,72	
DRIFTSÅKER ANLÄGGNING				
Andel mekaniskt renat bräddvatten (%)	% av inkommande mängd	0	0	
Anläggningstillgänglighet (T-värde)	%	> 95,0	97,6	
SÅKER OCH ATTRAKTIV ARBETSPLATS				
Frisknärvaro	% av total tid	> 95	98	
Olyckor med sjukfrånvaro	antal	0	0	
Nöjd medarbetarindex	% av referens index	< 100 %	46 %	Genomförs vart tredje år

Kommentarer till rödmarkerade nyckeltal

Det nyckeltal som avviker mest mot målsättningarna är Kopparhalt i utgående slam där en rad insatser genomförts för att utreda anledningarna till avvikelserna. Generellt sett är kopparhalterna i förbundets upptagningsområde höga och inga enskilda eller allmänna källor har kunnat identifieras. Det medför att slammet på sikt kan få ett begränsat värde som näring eftersom lantbrukare måste dosera slammet på åkermark i förhållande till bland annat metallhalter. Värdet ligger dock inom Revaq:s gränsvärden.

Självfinansieringsgraden är betydligt lägre än budgeterat bland annat beroende på att avskrivningarna varit väsentligt mycket lägre än kalkylerat samtidigt som nettoinvesteringstgifterna varit extremt höga under året eftersom en rad investeringsprojekt befinner sig i genomförandefasen. Självfinansieringsgraden kommer inte under kommande år att förbättras mer än marginellt eftersom förbundet befinner sig i en intensiv investeringsfas.

Utvecklingskostnaderna i förhållande till omsättningen avviker bland annat beroende på högre energiintäkter än beräknat. Cirka 2 Mkr av energiintäkterna är av engångskaraktär.

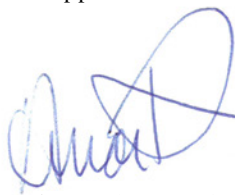
Styrelsens förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att förbundsfullmäktige beslutar

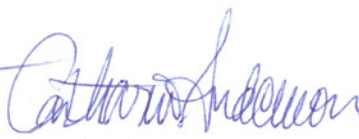
- att fastställa årets resultaträkning och balansräkning,
- att överföra oförbrukade investeringsmedel uppgående till 262,3 miljoner kr till 2018 års investeringar samt
- att i övrigt godkänna årsredovisningen för verksamhetsåret 2017

Lidingö 2018-03-20

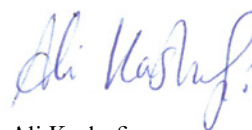
Käppalaförbundets styrelse:

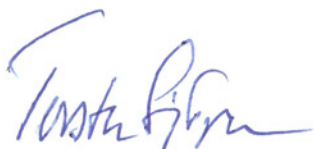
Anna Rheyneuclaude Kihlman
Lidingö

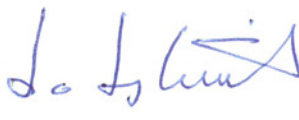
Catharina Andersson
Upplands-Bro

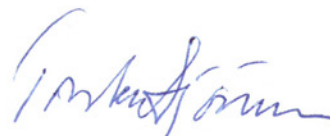
Ali Kashefi
Upplands Väsby

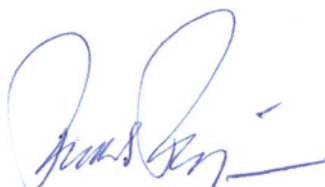
Torsten Sjögren
Danderyd

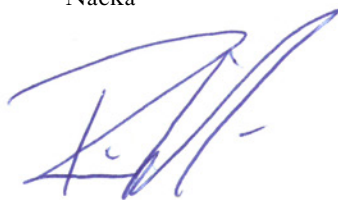
Bo Bergkvist
Nacka

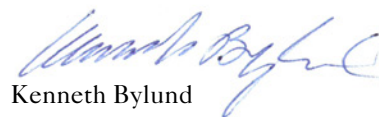
Torsten Björnsson
Täby

Tomas Franzén
Söllentuna

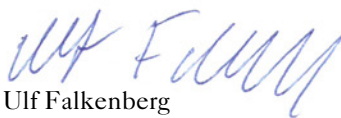
Ronnie Lundin
Sigtuna

Kenneth Bylund
Vallentuna

Anders Ekegren
Solna

Ulf Falkenberg
Värmdö

Bilagor till förvaltningsberättelsen

Resultaträkning 2017 (tkr)

	NOT	2017	2016
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Årsavgifter	1	210 000	210 000
Övriga verksamhetsintäkter	1	38 143	37 858
Fondering för framtida investeringar	1	-25 000	-20 000
Summa verksamhetsintäkter		223 143	227 858
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Driftskostnader	2	-88 953	-82 968
Övriga externa kostnader	2	-10 434	-11 183
Personalkostnader	2	-52 411	-49 115
Avskrivningar	3	-60 661	-68 914
Varav nedskrivningar och förlust vid avyttring		0	-6 357
Summa verksamhetskostnader		-212 459	-212 181
VERKSAMHETENS NETTORESULTAT		10 683	15 677
FINANSIELLA POSTER			
Finansiella intäkter		0	19
Finansiella kostnader	4	-9 769	-10 556
Summa finansiella poster		-9 769	-10 537
ÅRETS RESULTAT		914	5 141
Balanskravsresultat			
Från föregående år		0	0
Årets resultat		914	5 141
Justeringar		0	0
Utgående balanskravsresultat		914	5 141
NYCKELTAL			
Nettoresultat i förhållande till omsättning	15	4,8 %	6,9 %
Avskrivningar i % av totala kostnader	15	27,3 %	30,9 %
Finansnetto i % av totala kostnader	15	4,4 %	4,7 %
Antal årsanställda	12	63	63

Balansräkning 2017 (tkr)

	NOT	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	5	541	1 034
Anläggningsutrustning och inventarier	6	779 448	554 872
Tunnlar, ledningar och byggnader	7	36 524	39 248
Projekt Käppala 2001	8	704 165	731 463
Summa anläggningstillgångar		1 520 677	1 326 617
Omsättningstillgångar			
Kemikalieförråd		128	220
Kundfordringar		4 246	14 047
Osäkra kundfordringar		0	0
Övriga kortfristiga fordringar		18 586	21 329
Likvida medel		138	14
Summa omsättningstillgångar		23 099	35 611
SUMMA TILLGÅNGAR		1 543 776	1 362 228
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
- därav årets resultat	9	127 409	126 494
		914	5 141
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	14	472	496
Avsättning för löneskatt på pensioner		115	120
Summa avsättningar		587	616
Långfristiga skulder			
Anläggningslån	4	1 074 971	1 074 571
Checkräkningskredit	4	226 661	62 174
Investeringsfondering	4	45 000	20 000
Summa långfristiga skulder		1 346 632	1 156 745
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		45 199	40 623
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10	23 949	26 756
Kortfristig del av långfristiga lån	4	0	10 994
Övriga kortfristiga skulder		0	0
Summa kortfristiga skulder		69 149	78 372
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		1 543 776	1 362 228
		0	0
Ställda panter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	11	8 206	8 592
Löneskatt på pensionsförpliktelser		1 991	2 084
Summa ansvarsförbindelser		10 197	10 676
NYCKELTAL			
Soliditet %	15	8,3 %	9,3 %
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse	15	7,6 %	8,5 %
Lånefinansiering %	15	88,6 %	88,0 %

Finansieringsanalys 2017 (tkr)

	2017	2016
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Årets resultat	914	5 141
Justering för av- och nedskrivningar	60 661	68 914
Justering för övriga likviditetspåverkande poster*	-30	-42
Sålda anläggningar	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	61 546	74 012
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	12 637	-16 354
Ökning/minskning kortfristiga skulder	1 770	13 981
Medel från den löpande verksamheten	75 952	71 639
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-254 721	-186 620
Medel från investeringsverksamheten	-254 721	-186 620
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Utbetalad utdelning	0	0
- Amortering av skuld/+ upplåning	178 893	113 879
Medel från finansieringsverksamheten	178 893	113 879
ÅRETS KASSAFLÖDE	124	-1 102
Likvida medel vid årets början	14	1 116
Likvida medel vid årets slut	138	14
* Övriga likviditetspåverkande poster		
Förändring av pensionsavsättningen	-30	-42
Summa	-30	-42
Självfinansieringsgrad Avskrivningar/Nettoinvesteringar	24 %	37 %
Självfinansieringsgrad rullande 10 år	65 %	85 %

Noter till resultat- och balansräkning

Allmänna redovisningsprinciper

Belopp anges i tkr om inte annat anges. Belopp inom parentes avser föregående års värden. Årsredovisningen är huvudsakligen uppställd enligt den kommunala redovisningslagen, KRL, och anpassad till den praxis som bland annat kommer till uttryck i rekommendationer och uttalanden från Rådet för kommunal redovisning.

Uppställningsformer

Uppställning och postindelning av resultaträkningen avviker mot KRL eftersom verksamheten i Käppalaförbundet inte är skattefinansierad. Använd uppställningsform bedöms ge en mer rättvisande bild av den i huvudsak avgiftsfinansierade verksamheten.

Värderingsprinciper med mera

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Kemikalieförråd

Förrådet har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid bestämmande av anskaffningsvärdet har först in/först ut-principen tillämpats. Förrådet upptas till sitt inventerade värde beräknat efter anskaffningsvärdet med avdrag till bedömt verkligt värde.

Periodisering av anslutningsavgifter

Käppalaförbundet tillämpar de vägledande principer för redovisning inom VA-branschen som tagits fram under 2007 av branschorganisationen Svenskt Vatten. Det innebär att de anslutningsavgifter (20,2 Mkr) som under tidigare år erhållits från Nacka och Värmdö kommuner periodiserats enligt följande: 10 Mkr har direkt intäktsförts eftersom de avser att täcka redan nedlagda eller avskrivna kostnader i Käppalaförbundets anläggningar. Resterande 10,2 Mkr kommer att intäktsföras under 2009–2029 i lika stora delar per helår då de avser att täcka avskrivningar och övriga särkostnader för anslutningen av dessa kommuner under de aktuella åren.

Fondering för framtida investeringar

Investeringsmedel kan fonderas i syfte att jämna ut resultatskillnader förutsatt att investeringarna tas i bruk inom cirka tre år och att fonden upplöses i takt med investeringarnas avskrivning.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Lånekostnader

Förbundet tillämpar huvudmetoden vid redovisning av lånekostnader. Kreditkostnader aktiveras således inte i anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Säkringsredovisning

Käppalaförbundet redovisar månadsvis låneportföljens anpassning till det riskmandat förbundets fullmäktige och styrelse anvisat i förbundets finanspolicy med en årlig strategi för finanshanteringen. I not 4 redovisas ett sammandrag av dessa värden per den sista december. Även förbundets elhandel innefattas i denna säkringsredovisning.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad ekonomisk livslängd. Avskrivningen påbörjas från den månad då den tas i bruk under verksamhetsåret. Avskrivningstiden bedöms utifrån branschrekommendationer och delas upp på ingående komponenter. Anläggningsutrustning och inventarier skrivs av under 3, 5, 10, 15 respektive 20 år. Tunnlar, huvudledningar och byggnader skrivs av under 30–100 år. Immateriella anläggningar skrivs av på 5 år. Käppala 2001 skrevs tidigare av under 10, 20, 35 respektive 100 år med tillämpning av real annuitetsmetod vilket medförde stigande planliga avskrivningar under tillgångens livslängd. Principen avviker från god redovisningssed som förespråkar en linjär avskrivning men var fram t o m 2016 motiverad utifrån ett successivt brukande av investeringen. Från 2017 bedöms dock tillgången vara fullt utnyttjad kapacitetsmässigt och har därför från 2017 börjat skrivas av linjärt utifrån då bokförda restvärden reducerade med investeringsbidrag. Avskrivningarna baseras på bedömd kvarvarande avskrivningstid enligt ovanstående huvudprinciper.

En investering uppkommer om utgiften för anskaffandet överstiger 20 000 kr och nyttjandeperioden bedöms överstiga tre år. Inga avsättningar för återställande av investeringar har bedömts nödvändiga att genomföra.

Leasingåtaganden

Käppalaförbundet har endast obetydliga operationella leasingåtaganden. Avtal har dock tecknats med flera lantbrukare om hyra av uppläggningsplats för slam. En första förhöjd hyresavgift bokförs som förutbetalad kostnad och kostnadsförs sedan löpande över hyreskontraktets återstående tid. Finansiella leasingåtaganden saknas helt eller är av obetydlig omfattning. Någon speciell redovisning av dessa åtaganden har därför inte bedömts nödvändig att genomföra.

NOT 1. VERKSAMHETENS INTÄKTER	2017	2016
Årsavgifter	210 000	210 000
Energiförsäljning	33 291	30 266
Övriga intäkter	4 340	7 080
Anslutningsavgifter (se redovisningsprinciper)	512	512
Fondering för framtida investeringar*	-25 000	-20 000
Summa	223 143	227 858

* Fondering enligt VA-lagstiftningen för Pilotförsök 15 Mkr och Kommunikation i bergsutrymme 5 Mkr.

NOT 2. VERKSAMHETENS KOSTNADER	2017	2016
Personalkostnader	46 109	43 077
Pensionskostnader	6 302	6 038
Kemikalier	4 855	4 719
Slamomhändertagande	17 965	18 057
Energi	26 084	25 372
Av- och nedskrivningar	60 661	68 914
Övriga kostnader	50 483	46 004
Summa	212 459	212 181

NOT 3. AV- OCH NEDSKRIVNINGAR	2017	2016
Immateriella anläggningar	493	1 127
Anläggningsutrustning och inventarier*	30 145	38 066
Tunnlar, huvudledningar och byggnader	2 724	2 724
Käppala 2001 HD1	19 895	19 744
Käppala 2001 HD2	7 403	7 253
Summa	60 661	68 914

* I summan 2016 ingår en nedskrivning om 6 357 tkr avseende renshanteringsanläggning som ersätts under 2016–2017.

NOT 4. FINANSIELLA KOSTNADER	2017	2016
Räntor på lån och checkkrediter	9 131	9 152
Övriga finansiella kostnader	638	1 384
Summa	9 769	10 537

Käppalaförbundet tillämpar en av förbundsfullmäktige antagen finanspolicy som reglerar de bedömda största riskerna för förbundets finanshantering bland annat finansieringsrisk (tillgång på kapital över tid) och ränterisk (kostnad för kapital över tid). Ränterisken möts med derivat där korta räntevillkorsperioder säkras med längre avtal om fast ränta över olika tidshorisoner. Marknadsvärdet på dessa derivat avspeglar kostnaden för dessa säkringar om de skulle sägas upp vid bokslutstidpunkten. Finanspolycyns mandat redovisas inom parentes i nedanstående sammanställning.

Lån hos kreditinstitut	2017	2016
Lånevolym inklusive checkräkning (max 1 400 000)	1 301 632	1 151 590
Swapvolym	1 125 000	1 020 000
Återstående räntebindingstid	1,49 år	1,26 år
Andel lån med förfall inom 12 månader (max 50 %)*	35 %	30 %
Andel räntejustering inom 12 mån (30–50 %)	44 %	56 %
Snittränta lån (momentan)	0,29 %	0,20 %
Snittränta swappar (momentan)	0,19 %	0,51 %
Bruttosnittränta (momentan 31/12)	0,49 %	0,71 %
Marknadsvärde derivat (tkr)	-15 150	-10 253

* Förbundet har upprättat en riskanalys avseende konsekvenser vid fortsatt negativa räntor och tillämpning av räntegolv i kreditfaciliteterna.

NOT 5. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGAR	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	18 009	18 009
Årets anskaffningar	0	0
Omklassificering	0	0
Investeringsbidrag	0	0
Utrangering	0	0
Försäljning	0	0
Nedskrivning	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	18 009	18 009
Ingående ackumulerade avskrivningar	-16 975	-15 848
Årets avskrivningar	-493	-1 127
Omklassificering	0	0
Utrangeringar	0	0
Nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-17 468	-16 975
Utgående planenligt restvärde	541	1 034

NOT 6. ANLÄGGNINGSTRUSTNING OCH INVENTARIER	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	665 681	648 911
Årets anskaffningar	26 062	23 126
Omklassificering	0	0
Investeringsbidrag	0	0
Utrangering	0	0
Försäljning	0	0
Nedskrivning	0	-6 357
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	691 743	665 681
Ingående ackumulerade avskrivningar	-354 152	-322 442
Årets avskrivningar	-30 145	-31 710
Omklassificering	0	0
Utrangeringar	0	0
Nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-384 297	-354 152
Utgående planenligt restvärde	307 445	311 529

PÅGÅENDE INVESTERINGAR		
Ingående anskaffningsvärde	243 342	79 849
Avslutade investeringar	-26 062	-23 126
Årets anskaffningar	254 721	186 620
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	472 002	243 343

Anläggningsutrustningar och inventarier avskrivs på 3–20 år efter bedömd ekonomisk livslängd.

NOT 7. TUNNLAR, HUVUDLEDNINGAR OCH BYGGNADER	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	225 468	225 469
Årets anskaffningar	0	0
Omklassificering	0	0
Investeringsbidrag	0	0
Utrangering	0	0
Försäljning	0	0
Nedskrivning	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	225 468	225 469

Ingående ackumulerade avskrivningar	-186 220	-183 496
Årets avskrivningar	-2 724	-2 724
Omklassificering	0	0
Utrangeringar	0	0
Nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-188 944	-186 220
Utgående planenligt restvärde	36 524	39 249

Tunnlar och huvudledningar skrivs av på 50–75 år medan byggnader avskrivs på 30–33 år.

Taxeringsvärde fastigheter	953	953
----------------------------	-----	-----

NOT 8. KÄPPALA 2001 HD1 OCH HD2	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	1 300 950	1 300 950
Årets anskaffningar	0	0
Omklassificering	0	0
Investeringsbidrag	-30 605	-30 605
Utrangering	0	0
Försäljning	0	0
Nedskrivning	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 270 345	1 270 345
Ingående ackumulerade avskrivningar	-538 882	-511 886
Årets avskrivningar	-27 298	-26 997
Omklassificering	0	0
Utrangeringar	0	0
Nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-566 180	-538 882
Utgående planenligt restvärde	704 165	731 463

Anläggningarna i Käppala 2001 skrivs av på 10, 20, 35 och 50 år efter bedömd ekonomisk livslängd.

NOT 9. EGET KAPITAL

	Driftfond	Årets resultat	Övrigt eget kapital	Summa eget kapital
IB	104 587	5 141	16 766	126 494
Omföring	5 141	-5 141		0
Utdelning	0	0		0
Årets resultat		914		914
UB	109 728	914	16 766	127 408

NOT 10. UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER	2017	2016
Upplupna räntor	1 857	2 095
Semesterlöne- och komptidsskuld	1 817	1 620
Löneskatteskuld	1 199	1 153
Arbetsgivaravgifter	584	567
Recipientundersökning	500	500
Upplupna övriga kostnader och förutbetalda intäkter	12 018	14 336
Förutbetalda anslutningsavgifter	5 973	6 485
Summa	23 949	26 756

NOT 11. ANSVARSFÖRBINDELSER

Pensionsförpliktelser intjänade före 1998-01-01, enligt PA-KL, uppgår till belopp motsvarande av Kommunernas pensionsanstalt, KPA, utförd beräkning till 8 206 tkr (8 592 tkr) samt löneskatt 1 991 tkr (2 084 tkr).

NOT 12. PERSONAL	2017	2016
Medelantal årsanställda	63	63
Varav kvinnor	23	24
Antal anställda vid årets slut	56	56
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och direktör	2 073	1 973
Övriga befattningshavare	30 045	30 355
Summa	32 118	32 328

*Direktören erhåller pensionsförmån motsvarande normal nivå enligt ITP-plan.
Vid uppsägning från förbundets sida har direktören rätt att erhålla 18 månadslöner.*

NOT 13. REDOVISNING AV SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaro i procent av sammanlagd ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas inte för gruppen anställda under 29 år då de är färre än tio personer vilket kan medföra möjlighet att identifiera enskilda medarbetare.

	2017	2016
Sjukfrånvaro –29 år	– %	– %
Sjukfrånvaro 30–49 år	1,55 %	2,49 %
Sjukfrånvaro 50– år	3,10 %	3,13 %
Kvinnor	2,65 %	1,75 %
Män	2,29 %	3,06 %
Sjukfrånvaro totalt	2,43 %	2,55 %
Varav långtidssjukfrånvaro > 60 dagar utgjorde	17,68 %	32,89 %

NOT 14. PENSIONSMEDELSFÖRVALTNING

	2017	2016
Avsättning för pensioner med mera	587	616
Ansvarsförbindelser för pensioner	10 197	10 676
- Finansiella placeringar för pensioner	0	0
Totala förpliktelser	10 783	11 292

Återlåning i verksamheten	10 783	11 292
---------------------------	--------	--------

Aktualitetsgrad	100 %	100 %
-----------------	-------	-------

Pensionsåtagandet är värderat med hjälp av KPA och de antaganden de tillämpar vid beräkningar av skulden. Särskild löneskatt uppgår till 24,26 % och betalas i samband med utbetalning av pensionsmedel.

Inga övriga pensionsåtaganden förutom de av KPA förvaltade pensionerna förväntas uppstå. Käppala-förbundet betalar löpande pensionspremier till PVAB avseende pensionsförpliktelser uppkomna efter 1998 varför ingen tillkommande skuld redovisas.

NOT 15. NYCKELTALSDEFINITIONER

Nettoresultat i förhållande till omsättning

Nettoresultat dividerat med summa verksamhetsintäkter.

Avskrivningar i procent av totala kostnader

Avskrivningar dividerat med summan av verksamhetskostnader, avskrivningar och finansiella kostnader.

Finansnetto i procent av totala kostnader

Summa finansiella poster dividerat med summan av verksamhetskostnader, avskrivningar och finansiella kostnader.

Soliditet procent

Summa eget kapital dividerat med summa tillgångar.

Länefinansiering procent

Långfristiga räntebärande lån dividerat med anläggningstillgångarna.

Rörelsekapital, Mkr

Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.

Självfinansieringsgrad %

Avskrivningar dividerat med nettoinvesteringar.

Andel av VA-kostnaderna, Typhus A

Typhus A (taxa) – genomsnittlig årskostnad i Stockholms län.

Käppalaförbundets andel för 225 m³ gånger årets nettokostnad per m³ behandlat avloppsvatten.

Typhus A = normalvilla med 150 m³ i årlig vattenförbrukning + 50 %.

Medlemsandelar (Mkr)

	ACKUMULERADE KAPITALKOSTNADER 1971-2016	KOMMUNERNAS ANDELSTAL I % 2017	ANDEL AV LÅNESUMMA 2017-12-31
Danderyd	224	7,5 %	97 430
Lidingö	294	9,8 %	127 724
Nacka	159	5,3 %	69 115
Sigtuna	303	10,1 %	131 618
Sollentuna	426	14,2 %	185 478
Solna	559	18,7 %	243 087
Täby	396	13,2 %	172 137
Upplands-Bro	162	5,4 %	70 648
Upplands Väsby	265	8,8 %	115 189
Vallentuna	143	4,8 %	62 307
Värmdö	62	2,1 %	26 900
Total kapitalkostnad	2 993	100,0 %	1 301 632

Från den 1 april 2006 gäller ny taxemodell med pe-avgift i stället för kapitalavgift.

Räntebärande lån 2017-12-31	1 301 632 tkr
-----------------------------	---------------

Budgetuppföljning (tkr)

	BUDGET HELÅR 2017	UTFALL HELÅR 2017	ÖVERSKOTT UNDERSKOTT	ÖVERSKOTT UNDERSKOTT (%)	UTFALL HELÅR 2016
DRIFTBUDGET					
Verksamhetsstöd	-23 221	-23 204	17	-0,1 %	-21 758
Kommunikation	-4 075	-3 110	965	-23,7 %	-3 618
Miljö och kvalitet	-9 561	-8 026	1 535	-16,1 %	-8 234
Uppströmsarbete	-5 220	-2 987	2 233	-42,8 %	-4 099
Resursutvinning	-23 813	-20 903	2 910	-12,2 %	-20 205
Projekt	-9 413	-6 010	3 403	-36,2 %	-7 003
Produktion	-89 701	-87 558	2 143	-2,4 %	-78 350
	-165 004	-151 798	13 206	-8,0 %	-143 267
Kapitalkostnader					
Avskrivningar	-70 160	-60 661	9 499	-13,5 %	-68 914
Räntekostnader	-10 650	-9 769	881	-8,3 %	-10 556
	-80 810	-70 430	10 380	-12,8 %	-79 470
Intäkter					
Årsavgifter	210 000	210 000	0	0,0 %	210 000
Övriga intäkter	33 702	38 143	4 441	13,2 %	37 858
Fondering av investeringar	0	-25 000	-25 000		-20 000
Ränteintäkter	0	0	0		19
	243 702	223 143	-20 559	-8,4 %	227 877
RESULTAT	-2 112	914	3 026	-143,3 %	5 141

	BUDGET HELÅR 2017	UTFALL 2017	AVVIKELSE BUDGET	AVVIKELSE BUDGET (%)	UTFALL 2016
RESULTATRÄKNING					
Årsavgifter	210 000	210 000	0	0,0 %	210 000
Övriga intäkter	33 702	38 143	4 441	13,2 %	37 858
Fondering av investeringar		-25 000	-25 000		-20 000
Summa intäkter	243 702	223 143	-20 559	-8,4 %	227 858
Driftskostnader	-93 371	-88 953	4 418	-4,7 %	-82 968
Övriga externa kostnader	-9 884	-10 434	-550	5,6 %	-11 183
Personalkostnader	-61 750	-52 411	9 339	-15,1 %	-49 115
Av- och nedskrivningar	-70 160	-60 661	9 499	-13,5 %	-68 914
Summa kostnader	-235 165	-212 459	22 706	-9,7 %	-212 181
Rörelseresultat	8 537	10 683	2 146	25,1 %	15 677
Finansiella intäkter	0	0	0		19
Finansiella kostnader	-10 650	-9 769	881	-8,3 %	-10 556
Resultat	-2 113	914	3 027	-143,3 %	5 141

Kostnadsutveckling 2013–2017 (tkr)

KOSTNADSSLAG	UTFALL 2013	UTFALL 2014	UTFALL 2015	UTFALL 2016	UTFALL 2017	BUDGET 2017
Lönekostnader, traktamenten	30 608	34 195	40 062	40 610	42 417	51 394
Övriga personalkostnader	1 945	1 798	2 305	2 637	3 692	2 408
Pensionskostnader	4 851	5 344	4 666	5 868	6 302	7 947
Kemikalier	5 514	4 773	4 785	4 719	4 855	5 043
Slamomhändertagande	15 294	18 508	20 109	18 057	17 965	19 350
Elenergi	27 237	26 163	25 960	25 372	26 084	28 103
Eldningsolja, vatten	5 231	1 312	623	911	726	846
Material och förnödenheter	6 304	5 941	7 040	7 107	7 237	7 488
Entreprenader Produktion/Underhåll	17 746	15 929	15 332	13 130	19 984	15 805
Främmande arbete övrigt	10 577	11 567	9 095	8 550	6 977	11 740
Övriga kostnader	9 654	12 486	13 367	16 306	15 559	14 881
Avskrivningar	74 933	54 962	60 104	68 914	60 661	70 160
Räntenetto	25 165	34 145	20 687	9 152	9 131	10 100
Övriga finansiella kostnader	1 287	532	571	1 384	638	550
Summa bruttokostnader	236 347	227 656	224 706	222 718	222 228	245 815
Intäkter	47 095	38 345	38 636	37 858	38 143	33 702
Summa nettokostnader	189 252	189 310	186 070	184 860	184 086	212 113
Summa bruttokostnader exklusive avskrivningar och räntor	134 961	138 016	143 343	143 267	151 798	165 005
Summa nettokostnader exklusive avskrivningar och räntor	87 866	99 671	104 707	105 409	113 656	131 303
Resultat	748	690	18 930	5 141	914	-2 113
Nettoinvesteringar	104 282	101 618	82 315	186 620	254 721	263 150
Antal pe	620 000	635 000	645 000	675 000	695 000	665 000
Behandlad avloppsvattenmängd miljoner m ³	51,8	54,6	61,0	51,0	53,0	52,0
Netto behandlingskostnad kr/m ³ avloppsvatten	3,65	3,47	3,05	3,62	3,47	4,08
Netto behandlingskostnad kr/pe	305	298	288	274	265	319

Käppalaförbundets andel av den genomsnittliga totala VA-kostnaden för två typhus i Stockholms län

(Svenskt Vattens taxestatistik 2016)

Typhus A = normalvilla med 150 m³ i årlig vattenförbrukning.

Typhus B = flerbostadshus med 15 lägenheter och 2 000 m³ i årlig vattenförbrukning.

Beräkningarna utgår från att vattenförbrukningen ökas med 50 procent.

tkr	2013	2014	2015	2016	2017
Typhus A (taxa) – genomsnittlig årskostnad i Stockholms län	4 966	5 041	5 552	5 779	6 026
Käppalaförbundets andel 225 m ³	16,55 %	15,48 %	12,36 %	14,11 %	12,97 %
Typhus B (taxa) – genomsnittlig årskostnad i Stockholms län	48 541	52 071	53 599	56 188	58 730
Käppalaförbundets andel 3 000 m ³	22,58 %	19,98 %	17,07 %	19,35 %	17,74 %

Investeringsprojekt (kr)

	ACKUMULERAD RAMBUDGET 2017	IB 2017	UPPARBETAT 2017	AVSLUTAS 2017	UB 2017-12-31	ÖVERFÖRS 2018
Yttre anläggningar						
Österåker/Vaxholm anslutning, Systemhandling	30 000 000	24 603 663	4 552 222		29 155 885	844 115
Långängsstrand Etapp 1 prioriterade åtgärder	47 000 000	23 192 344	14 345 385		37 537 728	9 462 272
Antuna pumpstation renovering	80 000 000	18 927 064	40 743 528		59 670 592	20 329 408
Slamlager	30 000 000	14 649	49 519	-64 167	0	0
Brutet vatten mättrännor	2 000 000				0	2 000 000
Hagängen (Löwenströmska)	3 500 000	3 820	2 279 098		2 282 918	1 217 082
Tunnelinventering och inmätning	5 000 000	0	3 900		3 900	4 996 100
Fiberkabel Lidingö	4 500 000				0	0
Edsbergs pumpstation renovering	30 000 000				0	0
Spisen renovering	10 820 000				0	0
Förbildning Långängsstrand	1 500 000	710 800	2 145		712 945	787 055
Karby-Vallentuna ledningsomläggning	2 000 000				0	0
Kapacitetsökning NO (Vallentuna-anslutning)	2 000 000				0	2 000 000
Käppalaverket						
Tredje röt-kammare R 300	230 000 000	102 522 293	89 251 296		191 773 590	38 226 410
Högflödesrening	170 000 000	57 432 918	56 791 084		114 224 002	55 775 998
Ombyggnad renshantering	35 000 000	7 067 280	9 243 319		16 310 598	18 689 402
Uppgradering styrsystem Etapp 1	17 000 000	6 168 687	6 973 961	-13 142 648	0	0
Uppgradering styrsystem Etapp 2	51 000 000	0	597 126		597 126	50 402 875
Dispositionsplan lab-kontor-verkstad-kontrollrum	500 000	15 280	178 679		193 959	306 042
Utökad överskottsslamförtjockning	11 000 000	979 555	306 923		1 286 478	9 713 522
Brutet vatten på Käppalaverket	5 500 000	386 292	3 561 300		3 947 591	1 552 409
Sandfilter utbyte (Från reinvest)	25 000 000				0	25 000 000
Ombyggnad lab-kontor-verkstad-kontrollrum	17 000 000				0	0
Pilot förfällning och EDN	16 000 000	0	11 740 203		11 740 203	4 259 797
Kolkälla	0				0	0
Utökad kapacitet luktbehandling	1 000 000				0	1 000 000
Bergskommunikation	6 400 000	1 318 742	5 084 284	-6 403 026	0	0
Hydrocykloner överskottslam fullskala	7 000 000				0	7 000 000
Vågstation för slamtransporter	1 000		975		975	975
Betongrenovering Inloppskanal CH00	10 800 000	0	2 564 567		2 564 567	8 235 434
Summa planerade investeringar	854 920 000	243 343 386	248 269 512	-19 609 841	472 003 056	261 798 894
Oförutsedda investeringar	1 000 000	0	428 226	-428 226	0	0
Reinvesteringar enligt åtgärdsplan	15 854 000	0	5 666 452	-5 666 452	0	0
Övriga investeringar						0
Möbler o kontorsutrustning	200 000	0	187 467	-187 467	0	0
IT-system	300 000				0	300 000
Fasta provtagare	150 000				0	150 000
Laboratorieutrustning	200 000	0	170 566	-170 566	0	0
Summa Övriga investeringar	850 000		358 033	-358 033	0	450 000
						0
Summa investeringar	872 624 000	243 343 386	254 722 223	-26 062 552	472 003 056	262 248 894

Revisionsberättelse för år 2017

Vi har granskat styrelsens verksamhet och räkenskaper för år 2017. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och förbundets revisionsreglemente.

Vår revision har omfattat att löpande granska och ta del av styrelsens protokoll och övriga handlingar som ger information om förbundets verksamhet och ekonomi. Under året har delårsrapporten granskats och utlåtandet från revisionen har tillsänts Förbundsfullmäktige.

Förbundsstyrelsens årsredovisning 2017 har varit föremål för granskning och har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som framgår av en särskild granskningsrapport. Granskningsrapporterna tillsänds Förbundsstyrelsen och Förbundsfullmäktige i samband med att denna revisionsberättelse avlämnas.

Årets resultat uppgår till 914 tkr, vilket är detsamma som det så kallade balanskravsresultat. Vi instämmer i kommunalförbundets bedömning att detta resultat innebär att kommunalförbundet lever upp till kommunallagens krav på ekonomi i balans (enligt KL 8:5 a–b) för räkenskapsåret 2017.

Förbundsstyrelsen har under 2017 tillsammans med ledningsgruppen fastställt en ny vision och nya övergripande mål. De övergripande målen omfattar såväl finansiella mål som verksamhetsmässiga mål inom fem områden som alla har bäring på god ekonomisk hushållning och förbundets vision. Områdena är; minskad negativ miljöpåverkan, stabil ekonomi, effektivt resursutnyttjande, driftsäker anläggning samt säker och attraktiv arbetsplats.

Enligt kommunallagens kapitel 9 § 9 a skall vi bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen, ur ett verksamhetsmässigt såväl som ett finansiellt perspektiv, som förbundsfullmäktige beslutat om i årsbudgeten och flerårsplanen.

Vi bedömer att:

- Årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt lag, normer och i övrigt god redovisningssed.
- Förbundet arbetar seriöst med såväl de finansiella som verksamhetsmässiga målen. I årsredovisningen redovisas graden av måluppfyllelse för de kritiska framgångsfaktorer som fastställts och för utvecklingsmålen samt de finansiella målen.
- Av redovisningen som görs i årsredovisningen kan utläsas att graden av måluppfyllelsen för de verksamhetsmässiga målen i huvudsak är god utifrån redovisad målstatus.
- Av de finansiella målen, som följs upp i årsredovisningen, uppnås i och med redovisat resultat och ställning. Målet för självfinansieringsgrad uppfylls däremot inte för året.

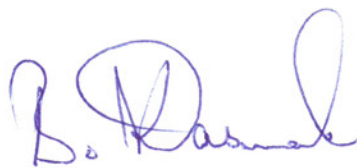
Vi tillstyrker att:

- Förbundsstyrelsen och de enskilda förtroendevalda i detta organ beviljas ansvarsfrihet.
- Förbundets årsredovisning godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god revisionssed.

Lidingö 2018-03-27

Björn Lundin

Bo Klasmark

Mikael Zuhr

Käppalaförbundet

Post Box 3095, 181 03 Lidingö

Besök Södra Kungsvägen 315, Lidingö

Telefon 08-766 67 00

E-post kappala@kappala.se

Webb www.kappala.se

Facebook www.facebook.com/kappalaforbundet

